

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001626

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-04-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Поліна Григорівна

2. Polina H. Kovalenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 091

Назва наукової спеціальності: Біологія

Галузь / галузі знань: біологія

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Біологія

Дата захисту: 26-12-2023

Спеціальність за освітою: 091 Біологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 091.49.23

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.43.45

Тема дисертації:

1. Особливості імунного стану організму жителів міста Кропивницький при постійній комбінованій дії низькоінтенсивної іонізуючої радіації природного і техногенного походження
2. Features of the immune state of the body of residents of the city of Kropyvnytskyi under the constant combined effect of low-intensity ionizing radiation of natural and man-made origin

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена проблемам впливу постійної комбінованої низькоінтенсивної радіації природного та техногенного походження на показники червоної крові умовно здорового дорослого населення та пошуку нових напрямків корекції відхилень, пов'язаних з порушенням у системі крові й імунітету, а саме вивченню дії харчових добавок бджолиного обніжжя та мумію. Проведені дослідження червоної крові в умовно здорових жінок, які проживають у м. Кропивницький, свідчили про негативні відхилення в частини обстежених від показників норми. Було встановлено наявність анізохромії та пойкилоцитозу еритроцитів. Що стосується пойкилоцитозу, то в основному в обстежених жінок було зареєстровано клітини, менші за звичайні розміри еритроцитів, а також поодинокі гігантські (ретикулярні)

тромбоцити, які за розміром відповідали середнім розмірам еритроцитів. Усе це свідчить про наявність хронічного впливу негативних факторів на організм та зміни в синтезі білка. У результаті проведених досліджень було встановлено, що в середньому в умовно здорових жінок вміст гемоглобіну лежав у межах загальноприйнятої норми, а вміст еритроцитів у периферичній крові в середньому в умовно здорових жінок не відрізнявся від показників загальної норми. MCV – середній об'єм еритроцитів, у середньому цей показник був ближчим до нижньої межі норми для жінок, а також зареєстровано зниження середнього об'єму еритроцитів. Це може свідчити про наявність пулу мікроцитів більш ніж у третини обстежених умовно здорових жінок, які проживають у м. Кропивницький, і тенденцію до розвитку в них мікроцитарної анемії. У середньому вміст гемоглобіну в еритроцитах в умовно здорових жінок м. Кропивницький не мав відхилень від показників норми, і тільки понад двох третин обстежених умовно здорових жінок відносна концентрація гемоглобіну в еритроцитах індивідуально перевищувала норму. Про постійний – хронічний аспект негативного впливу на організм комбінованої низькоінтенсивної радіації природного та техногенного походження, а саме на кров, свідчить наявність мегатромбоцитів у більшості обстежених умовно здорових жінок, а також поява в периферичній крові пулу мікроеритроцитів й одночасне збільшення в них концентрації гемоглобіну. Це можна розцінювати як своєрідну адаптацію, яка не дає можливості формування в даного контингенту мікроцитарної анемії. Вміст лейкоцитів у периферичній крові, не виходив за межі норми, знаходячись ближче до верхньої її межі для жінок, які проживають в Україні. Міелоцити та метаміелоцити не були виявлені в крові. Крім того, в обстежуваних виявлено зниження вмісту нейтрофілів, що свідчить про недостатність клітинної ланки неспецифічної резистентності. Індивідуальні коливання вмісту лімфоцитів виходили як за нижні, так і за верхні межі норми. Вміст природних кілерів не виходив за межі норми. Отримані дані свідчили, що показники системи імунітету умовно здорових жінок, які проживають у м. Кропивницький, в середньому не відрізняються від норми для жінок України. Однак в незначній частині обстежених при дослідженні імунологічними методами 1 рівня виявлено недостатність клітинної ланки неспецифічної резистентності та імунної системи, а також комбіновану недостатність клітинної ланки системи імунітету. Показники нейтрофілів, що є дотичними до стану неспецифічної резистентності, такі як частота виявлення клітинних розпадів (нейтрофілів та моноцитів), реєструвались у всіх (100 %) умовно здорових жінок, які проживають у м. Кропивницькому. Тільця Деле, як ознака токсичних процесів в організмі, були виявлені поряд з нейтрофілами, що мають токсогенну зернистість цитоплазми. Індивідуальні коливання вмісту клітинних розпадів умовно здорових жінок майже вдвічі переважали верхню межу норми. Індивідуальні коливання вмісту нейтрофілів з набуханням ядра значно виходили за верхні межі норми, багаторазово її переважаючи. Це свідчить про порушення цілісності клітинних та ядерних мембран нейтрофілів за рахунок підвищення процесів перекисного окислення ліпідів й формування недостатності клітинної ланки неспецифічної резистентності. Індивідуальні коливання вмісту в пулі нейтрофілів клітин з токсогенною зернистістю цитоплазми в умовно здорових жінок значно виходили за верхні межі норми і більш, ніж у 4 рази перевищували показники норми. Цитоморфологічні дослідження клітинної ланки неспецифічної резистентності є більш точними предикторами визначення стану цієї складової системи імунітету, ніж визначення вмісту елементів лейкограми периферичної крові, що показано і в інших дослідженнях. Усі досліджувані пули лімфоцитів не є обов'язково присутніми в периферичній крові. Саме встановлення їх присутності в периферичній крові та визначення відносного вмісту дає певну інформацію про активацію, пригнічення чи відновлення системи імунітету.

2. The dissertation is devoted to the problems of the impact of natural low-intensity ionizing radiation on the indicators of red blood of a conditionally healthy adult population and the search for new directions for the correction of deviations associated with movements in the blood and immune system, namely the study of the effect of food additives bee pollen and mumiyo. Bee pollen – protein food for bees, prepared from flower pollen, has the greatest value among beekeeping products. It contains 16 fatty acids, 13 amino acids and a number of vitamins (A, D, E, K, B1, B2, B6). Such wealth, gifted by nature itself, is recommended for both adults and children. Mumiyo, obtained from natural raw materials, is an extremely complex compound, which includes a large number of inorganic (about 25) and organic (the exact number is unknown) substances. Among the inorganic compounds

there are such vital elements as calcium, iron, magnesium, phosphorus, and manganese. Among organic compounds attract attention essential oils, amino acids, organic acids, vitamins. Moreover, these compounds are found in natural balsam in a bound form. In addition, mumiyo contains such important biologically active compounds as steroids, phospholipids, waxes, fatty acids. Red blood tests conducted in conditionally healthy women (UZH) living in the city of Kropyvnytskyi showed negative deviations in some of the examined subjects from normal values. The presence of anisochromia and poikilocytosis of erythrocytes was established. As for poikilocytosis, cells smaller than the usual size of erythrocytes, as well as single giant (reticular) platelets, which in size corresponded to the average size of erythrocytes, were registered mainly in the examined women. All this indicates the presence of chronic effects of negative factors on the body and changes in protein synthesis. As a result of the conducted studies, it was established that on average the hemoglobin content in CHW was within the generally accepted norm, and the erythrocyte content in peripheral blood did not differ from the indicators of the general norm in CHW. MCV is the mean volume of erythrocytes, on average, this indicator was closer to the lower limit of the normal level for women, but a decrease in the average volume of erythrocytes was also registered. This may indicate the presence of a pool of microcytes in more than a third of the examined CHW residents living in Kropyvnytskyi city, and the tendency for them to develop microcytic anemia. On average, the hemoglobin content in erythrocytes in the CHW in Kropyvnytskyi had no deviations from the normal values, and only in more than two thirds of the examined conditionally healthy women the relative concentration of hemoglobin in erythrocytes individually exceeded the normal level. The presence of megathrombocytes in the majority of the examined CHW, as well as the appearance of a pool of microerythrocytes in the peripheral blood and a simultaneous increase in the concentration of hemoglobin in them, testifies to the permanent chronic aspect of the negative combined natural and man-made impact on the body, namely on the blood. This can be regarded as a kind of adaptation that does not allow the formation of microcytic anemia in this contingent. The content of leukocytes in peripheral blood CHW residents living in Kropyvnytskyi, did not go beyond the norm, being closer to its upper limit for women living in Ukraine. Myelocytes and metamyelocytes were not detected in the blood of CHW of Kropyvnytskyi. In addition, in the examined CHW living in Kropyvnytskyia decrease in the content of neutrophils was found, which indicates the insufficiency of the cellular link of non-specific resistance. Individual fluctuations in the content of lymphocytes exceeded both the lower and upper limits of the norm. The content of natural killers did not exceed the norm. The obtained data showed that the indicators of the immune system of CHW living in Kropyvnytskyi, on average, do not differ from the norm for women of Ukraine. However, in a small part of the examinees, the lack of a cellular link of non-specific resistance or the immune system, as well as a combined lack of a cellular link of the immune system, was revealed in the study by immunological methods of the 1st level. Indicators of neutrophils, which are tangential to the state of non-specific resistance, such as the frequency of detection of cellular breakdowns (neutrophils and monocytes), were recorded in all (100%) of the CHW living in Kropyvnytskyi. Dele bodies, as a sign of toxic processes in the body, were found along with neutrophils with toxogenic cytoplasmic granularity. Individual fluctuations in the content of cellular breakdowns of the ultrasound examination almost doubled the upper limit of the normal level. Individual fluctuations in the content of neutrophils with nuclear swelling (NAN) significantly exceeded the upper limits of the norm, many times exceeding it.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Коваленко П.Г., Дефорж Г, Дорогань С. Радіоактивне випромінювання: вплив на здоров'я людини низькоінтенсивної постійної природної радіації в Україні та світі. National Health as Determinant of Sustainable Development of Society. Editors: Nadiya DUBROVINA & Stanislav FILIP. Monograph. School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava. С. 131–154.
- Коваленко П.Г., Коц С.М., Громова Т.В., Ракша - Слюсарева О.А., Серих Н.О. Health status of the population of kirovohrad region under the influence of natural low-intensive radiation. SWorld Journal, 3(11-03), 2022. С. 35–39.
- Коваленко П.Г. Дослідження впливу комбінованого з техногенним природного іонізуючого опромінення на показники червоної крові. Природничий альманах. 32(1-79), 2022. С. 20–27.
- Коваленко П.Г., Ракша-Слюсарева О.А, Слюсарев О.А., Коц С.М., Боева С.С. Корекція показників імунної системи за допомогою бджолиного обніжжя при постійній комбінованій дії низькоінтенсивного іонізуючого. Nuclear physics and energy. 24, 2023. С. 138–147.
- Коваленко П.Г. Вплив біологічно активної добавки мумійо на показники тромбоцитів у мешканців територій з постійною комбінованою дією природної та техногенної іонізуючої радіації. Проблеми екології та медицини. 27(1-2), 2023. С. 42–45.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коц Сюзанна Миколаївна
2. Suzanna M. Kots

Кваліфікація: к. б. н., доц., 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5016-7181

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соколенко Вадим Леонідович
2. Vadym L. Sokolenko

Кваліфікація: к.б.н., доц., 03.00.13**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-3096-8245**Додаткова інформація:**

;https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=7003973469;https://publons.com/researcher/1987103/vadym-sokolenko/

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького**Код за ЄДРПОУ:** 02125622**Місцезнаходження:** бульвар Шевченка, буд. 81, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гоженко Анатолій Іванович
2. Anatolii I. Hozhenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-7413-4173**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут медицини транспорту" Міністерства охорони здоров'я України**Код за ЄДРПОУ:** 01898233**Місцезнаходження:** вул. Грушевського, 7, Київ, 01601, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Григор`ева Людмила Іванівна
2. Liudmyla I. Hryhor`ieva

Кваліфікація: д. б. н., професор, 03.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9452-2982**Додаткова інформація:**

Повне найменування юридичної особи: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код за ЄДРПОУ: 23623471

Місцезнаходження: вул. 68 Десантників, буд. 10, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комісова Тетяна Євгенівна

2. Tetiana Y. Komisova

Кваліфікація: к.б.н., професор, 03.00.13

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3959-8575

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Гончаренко Марія Степанівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Гончаренко Марія Степанівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Новолокін Антон Володимирович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна